

Asia: VN/2166/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintosetelikokeilu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry pitää esitettyä kokeilua avointen korkeakoulujen opintoseteleistä kannatettavana. Liian harva nuori pääsee suoraan korkeakouluun ilman välivuosia, vaikka viime vuosina asiaa on yritetty edistää muun muassa ensikertalaisia suosivilla valintatavoilla. Epätoivotut välivuodet ovat etenkin lukiosta valmistuneiden ongelma. Suomessa on vahvasti jaettu yhteinen tahtotila, että koulutustasoa pitää nostaa. Ylivoimaisesti suurin potentiaali tässä on ammatillisen tutkinnon suorittaneissa.

Esityksessä on arvioitu hyvin mahdollisia kokeilun vaikutuksia, mutta myös kuvattu hyvin epävarmuuksia, joita opintosetelin vaikutuksiin kuuluu. Erityisesti ammatillisen koulutuksen suorittaneiden kohdalla kokeilu antaa toteutuessaan uutta tietoa. Samoin ammattikorkeakoulujen avoimet opinnot kehittyvät koko ajan ja kokeilu antaa myös niiden hyödynnettävyydestä tarvittavaa tietopohjaa. SAK pitää hyvänä, että setelimalli kattaa myös opiskelijoiden ohjauksen. Tämä madaltaa kynnystä hakeutua opintoihin ja parantaa itselle sopivan koulutusalan valinnassa.

SAK pitää kokeilun laadukasta ja kattavaa arviointia erittäin tärkeänä. Esityksessä on kuvattu hyvin asioita, joita arvioinnissa tullaan tarkastelemaan. SAK kiinnittää huomiota erityisesti ammatillisen tutkinnon suorittaneiden tuloksiin. Heidän kohdallaan on tärkeämpää seurata korkeakouluihin hakeutumista kuin välivuosien vähenemistä. Ammatillisen tutkinnon suorittaneille on luonnollista, jopa toivottavaa, että he tekevät alan töitä ennen siirtymistä jatko-opintoihin. Työelämässä hankittu osaaminen ja kokemus yhdistettynä korkeakouluopintoihin on työnantajien arvostama kokonaisuus, jolle on kysyntää työelämässä.

Vanhala Laura
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry